

Utviklingen i kystflåten med dagens kvotesystem – effekter av strukturpolitikken

“KYST, FISK OG FRAMTID” –TROMSØ, 22. NOVEMBER 2018

John R. Isaksen
Øystein Hermansen
Thomas Nyrud
Bent Dreyer

Rapport 1/2017 • Utgitt januar 2017

Driftsundersøkelsen i fiskeindustrien

Driftsåret 2014

Thomas Nyrud & Bjørn Inge Bendiksen

Rapport 16/2018 • Utgitt august 2018

Strukturelle endringer i fiskeindustrien

Drivkrefter og konsekvenser

Audun Iversen, Øystein Hermansen, John Isaksen, Edgar Henriksen, Thomas Nyrud og Bent Dreyer

Rapport 8/2018 • Utgitt mars 2018

Strukturering i fiskeflåten

Drivkrefter og konsekvenser

Audun Iversen, John R. Isaksen, Øystein Hermansen, Edgar Henriksen, Thomas Nyrud & Bent Dreyer

Rapport 54/2016 • Utgitt desember 2016

Enkeltelementer og helhetsløsninger for alternative kvotesystem

En utredning for Nærings- og fiskeridepartementet

Øystein Hermansen & John R. Isaksen

FISKEN OG FOLKET

Audun Iversen (red.), Øystein Hermansen, Edgar Henriksen, John Roald Isaksen, Petter Holm, Bjørn-Inge Bendiksen, Thomas Nyrud, Kine Mari Karlsen, Patrick Berg Sjørdahl og Bent Dreyer

Orkana

Innhold

Litt nærmere om:

- Kystflåten
- Kvotesystemet
- Strukturpolitikken

Fiskeripolitiske mål: Utvikling over tid

Et litt glemt mål: Målet om en differensiert flåte

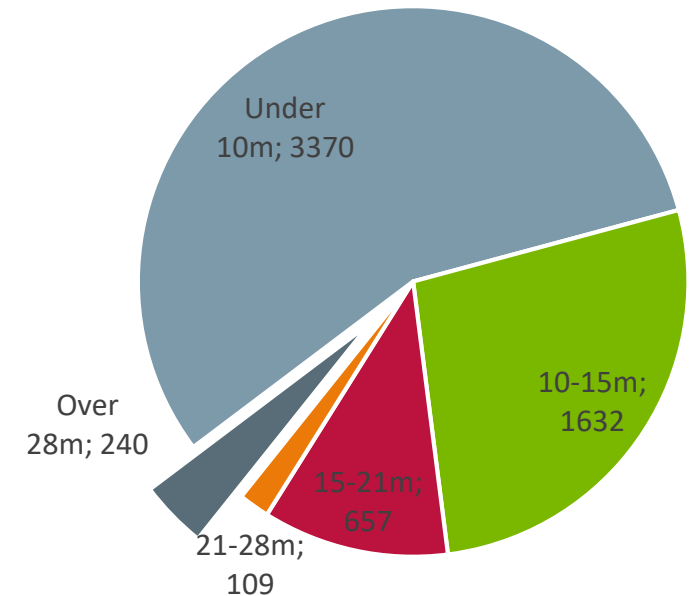
Effekter av strukturpolitikken hittil – og hva er i vente (Eidesen-utvalget)

Kystflåten

Mer enn bare lukka gruppe i torsk nord for 62°N

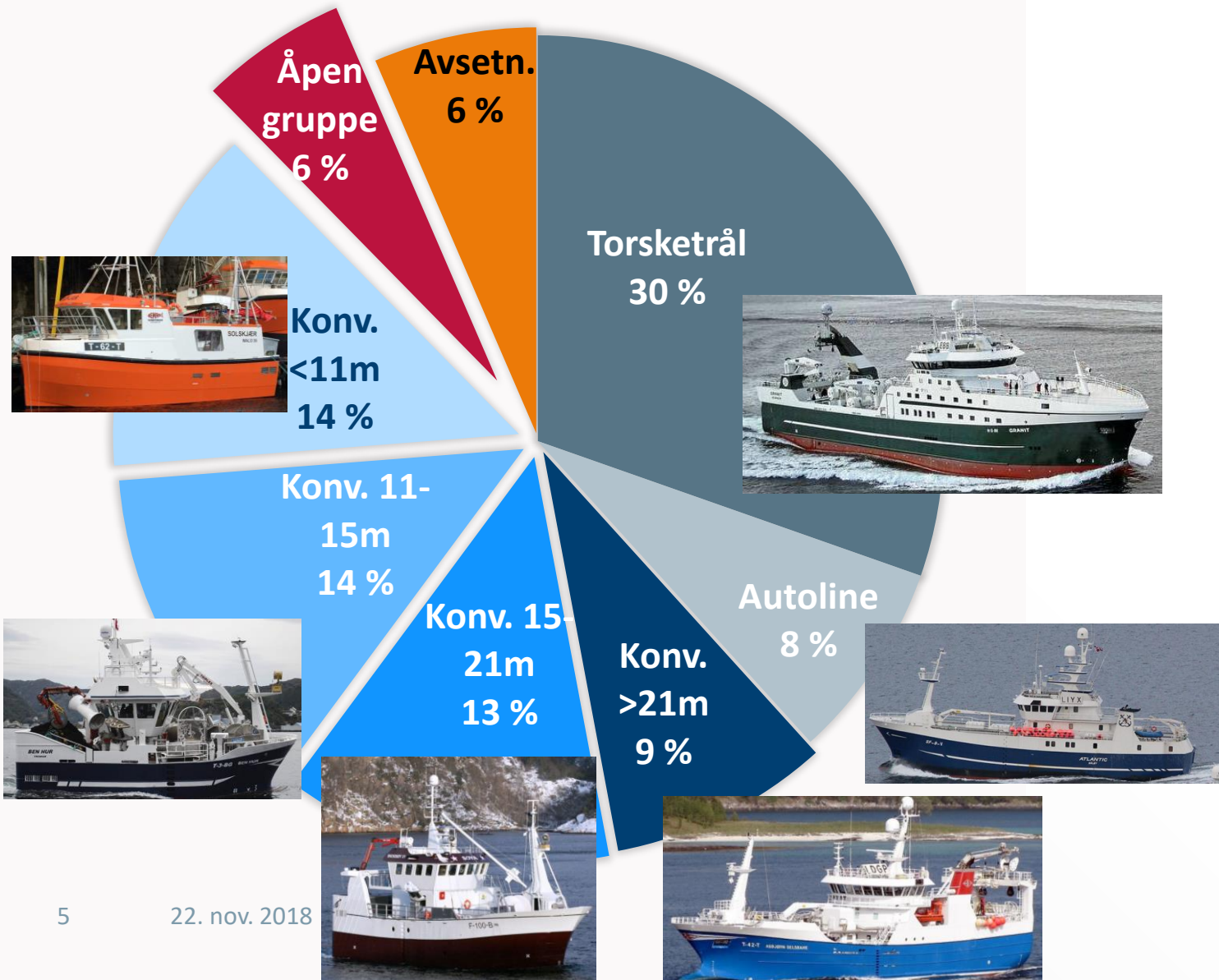
- Kystflåten $\approx$ Lukka gruppe i fiske etter torsk, sei og hyse med konvensjonelle redskap
- Tidligere: Skille mellom havfiskeflåten og kystfiskeflåten på 28 meter
- 2017: 6 134 fartøy, hvorav 240 fartøy over 28 meter (ansvarlig for 83 % av kvantum og 69 % av verdi)
- Torsk dominerer:
 - 1 736 fartøy i lukka gruppe
 - 2 400 fartøy i åpen gruppe
 - 62 havfiskefartøy (torsketrål og konvensjonelle havfiskefartøy)
 - Torsk, hyse og sei: 53 % av førstehåndsverdien i norske fiskerier

Merkeregistrerte fartøy i 2017

TORSKEKVOTE 2018 – 356 000 TONN

Fartøygrupper og kvoteandeler

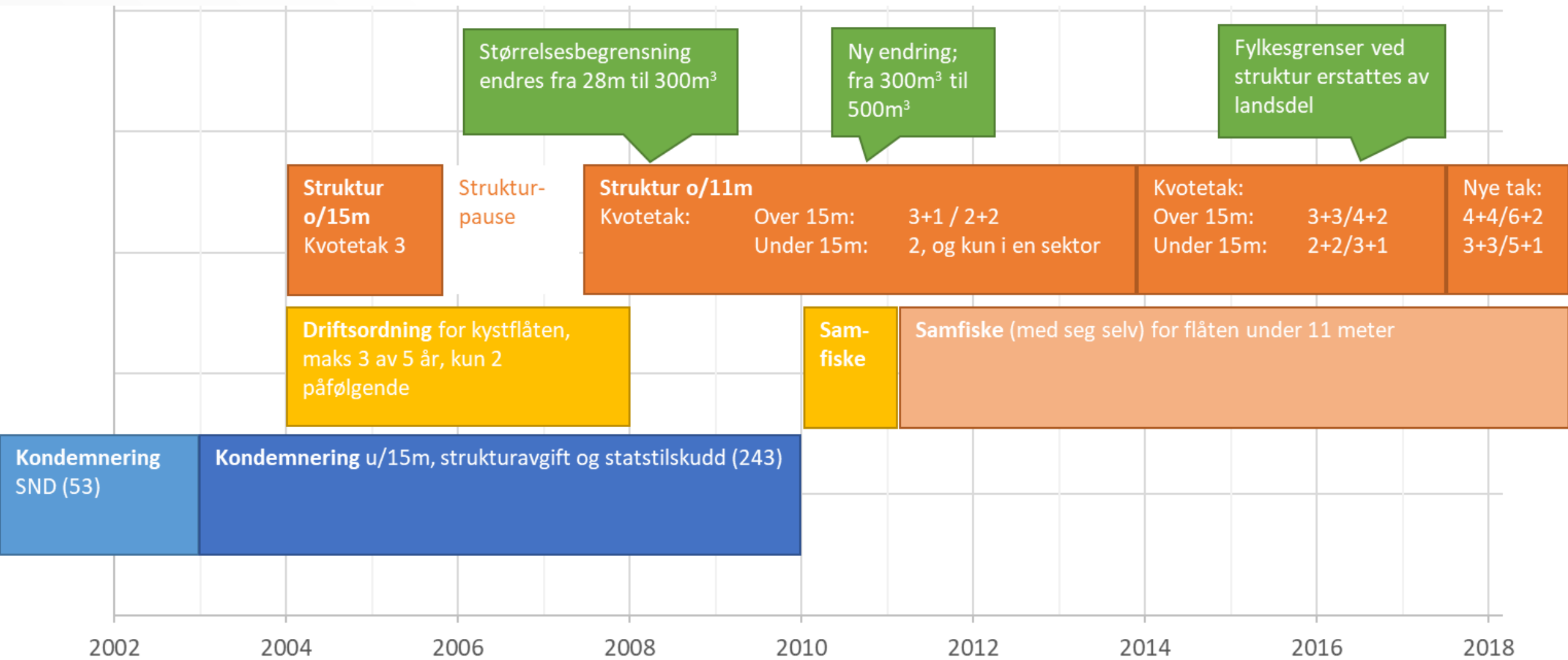
Fartøygrupper	2018	2007	Endr.
Torsketrål	36	55	-35 %
Konvensjonell hav	26	45	-42 %
Lukka kyst > 21 m	63	128	-51 %
Lukka kyst 15-21 m	132	278	- 53 %
Lukka kyst 11-15 m	359	572	- 37 %
Lukka kyst < 11 m	1 177	1 386	- 15 %
Åpen gruppe	2 404	2 388	0,7 %

Kvotesystemet

Regulering av innsats og uttak

- 1937 *Trålerlov* (revidert i 1951). Hensyn: Konkurransen med kystflåten
- 1956 *Lov om eiendomsrett til fiskefartøy*
- 1973 *Deltakerlov* (med lukking av ringnot i mars etter sildekollaps)
- 1977 NØS – kvotefastsettelse torsk og hyse i samarbeid med Sovjet
 - Fartøykvoter til torsketrål, stipulert kvantum til fritt fiske for kystflåten
- 1990 Lukkingen i kystflåtens torskefiske; Trålstigen
 - Deretter: Skjæringsdatoer, myndighetenes prioritet til bygging av større kystfartøy. Aktivitetskrav, frafall og rekrutteringskvoter. Lukking av flere fiskeri.
- 2002 Finnmarksmodellen innføres. Hensyn: Konkurransen innad i kystflåten

Myndighetsgrep med betydning for struktur i kyst

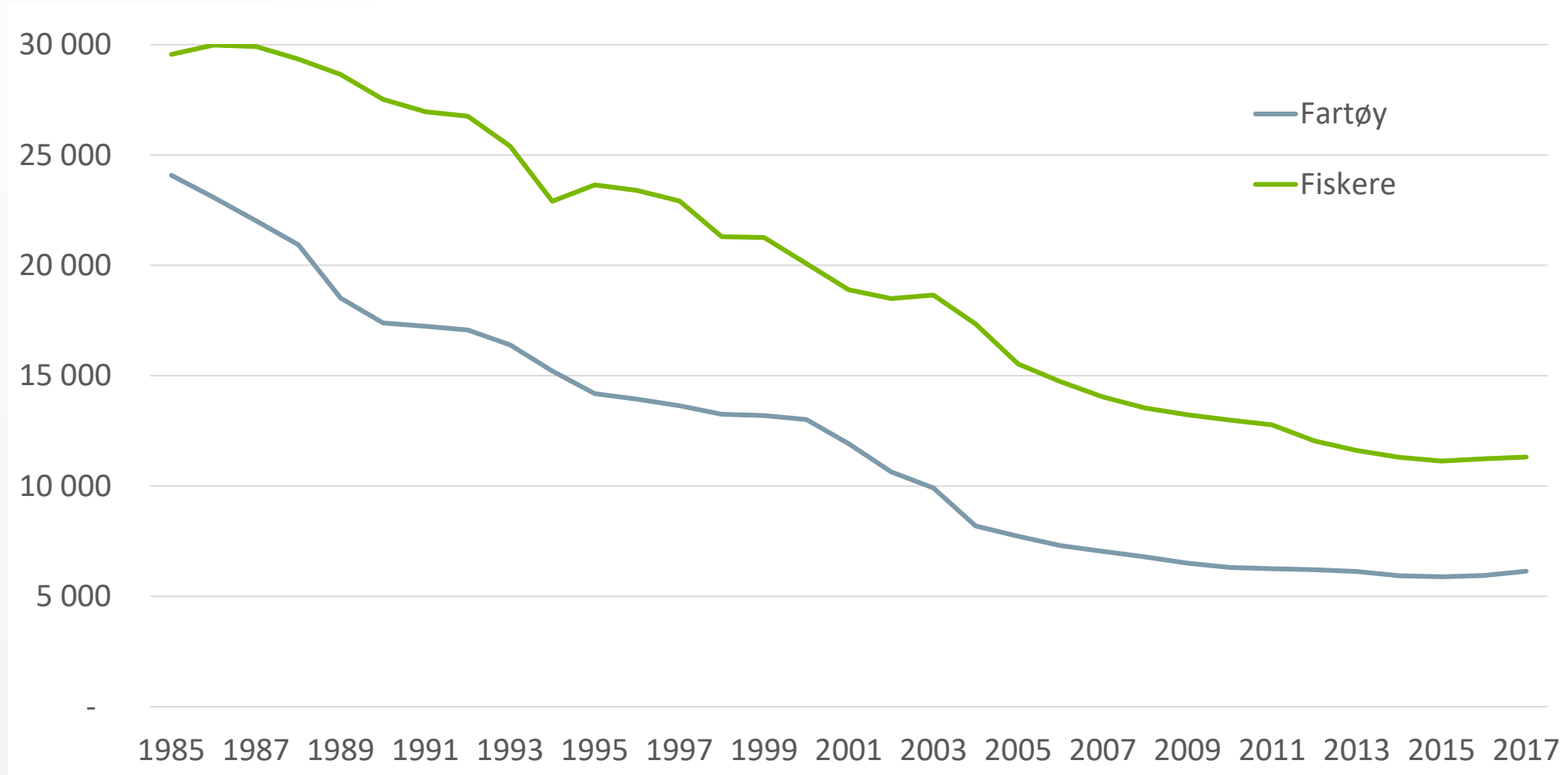

Strukturpolitikken

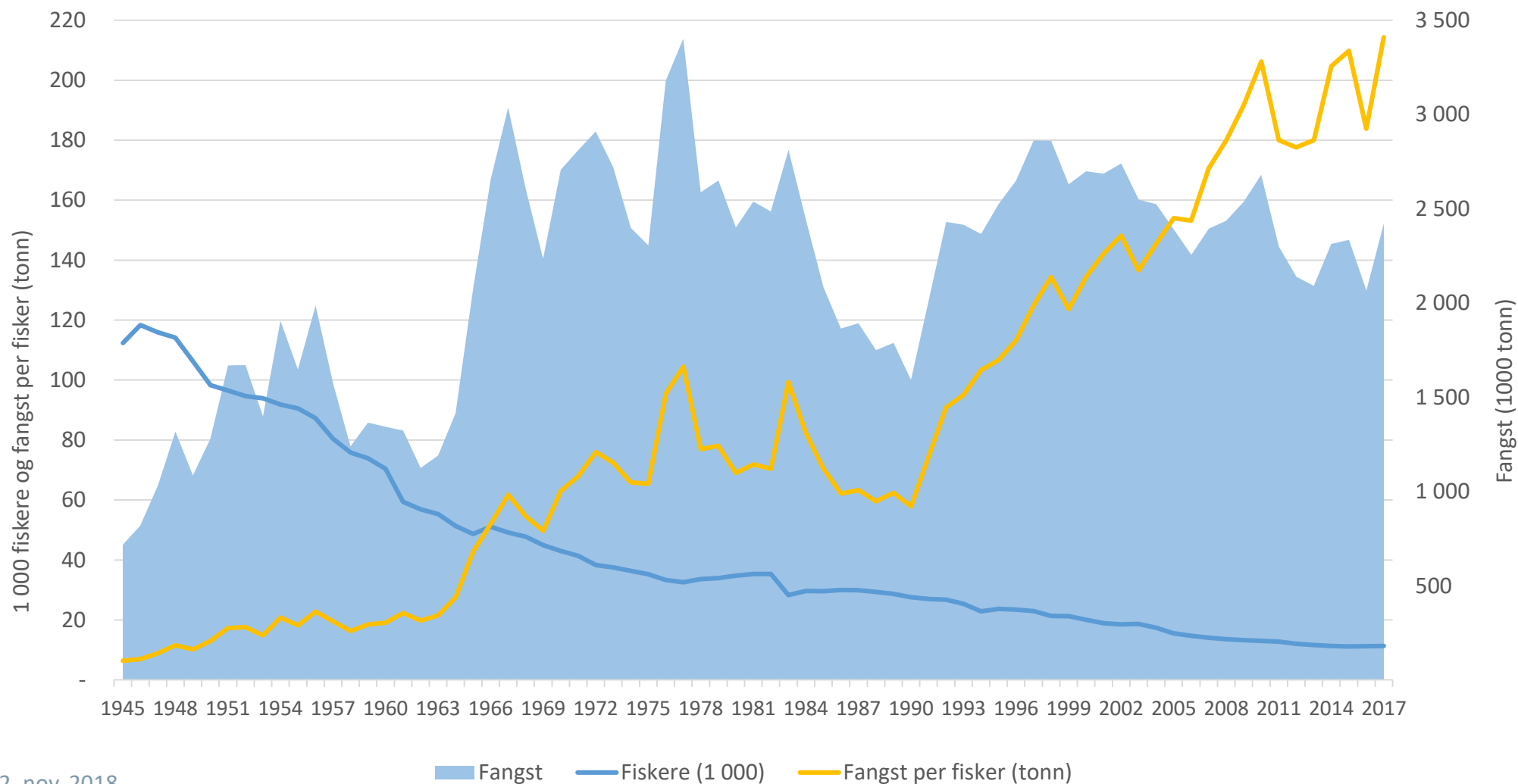
Starta lenge før strukturvoteordningen for kystflåten

- Strukturen i flåten påvirkes av flere ting enn den uttalte strukturpolitikken
 - Tilgjengelighet og lønnsomhet
 - Reguleringer, rammevilkår og offentlige virkemidler
- I dag: Markedsbasert strukturvoteordning – aktørene selv betaler
- Tidligere: Kondemneringsordninger
 - Da Hovedavtalen var på sitt mest potente (1978-1988) ble det benyttet mNOK 710 til kondemnering og salgstilskudd for 709 fartøy (tilsvarer cirka 2,1 mrd 2017-kr)
 - 62 % til kondemnering og salg av 100 ringnotfartøy
 - 14 % til kondemnering og salg av 19 torsketrålere

Antall fiskere og fiskefartøy

Fiskere, fartøy og fangst per fisker

Fiskeripolitiske mål

Relativt stabile

1975 – 2010:

- **Miljømessig, økonomisk og sosial bærekraft**

Fra: «*Hovedtrekkene i bosettingsmønsteret skal bevares*» (1977)

Til: «*Medverke til å sikre sysselsetjing og busetjing i kystsamfunna*» (2007)

Fra: «*Lønnsevnen i fiskerinæringa skal økes*»

Til: «*Øke lønnsevne og verdiskaping i næringa*»

1. prioritet: Bevare ressursgrunnlaget!

2015 (Sjømatindustrimeldingen):

- Felles mål for nærings- og fiskeripolitikk:

«*...størst mulig verdiskaping i norsk økonomi, innenfor bærekraftige rammer*»

[med delmålene]

«*...effektiv bruk av samfunnets ressurser, økt innovasjon og omstilling, og bedrifter som lykkes i internasjonale markeder*»

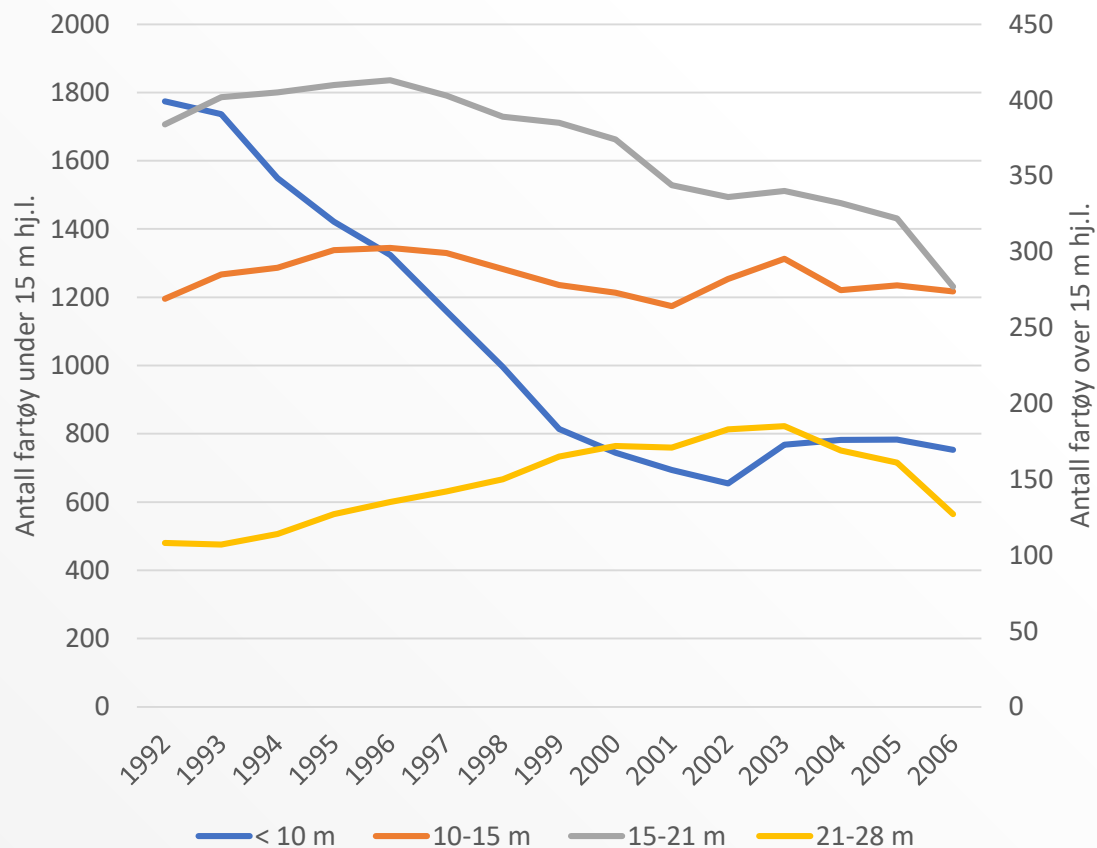
Differensiert kystflåte

Er det (enda) et fiskeripolitisk mål?

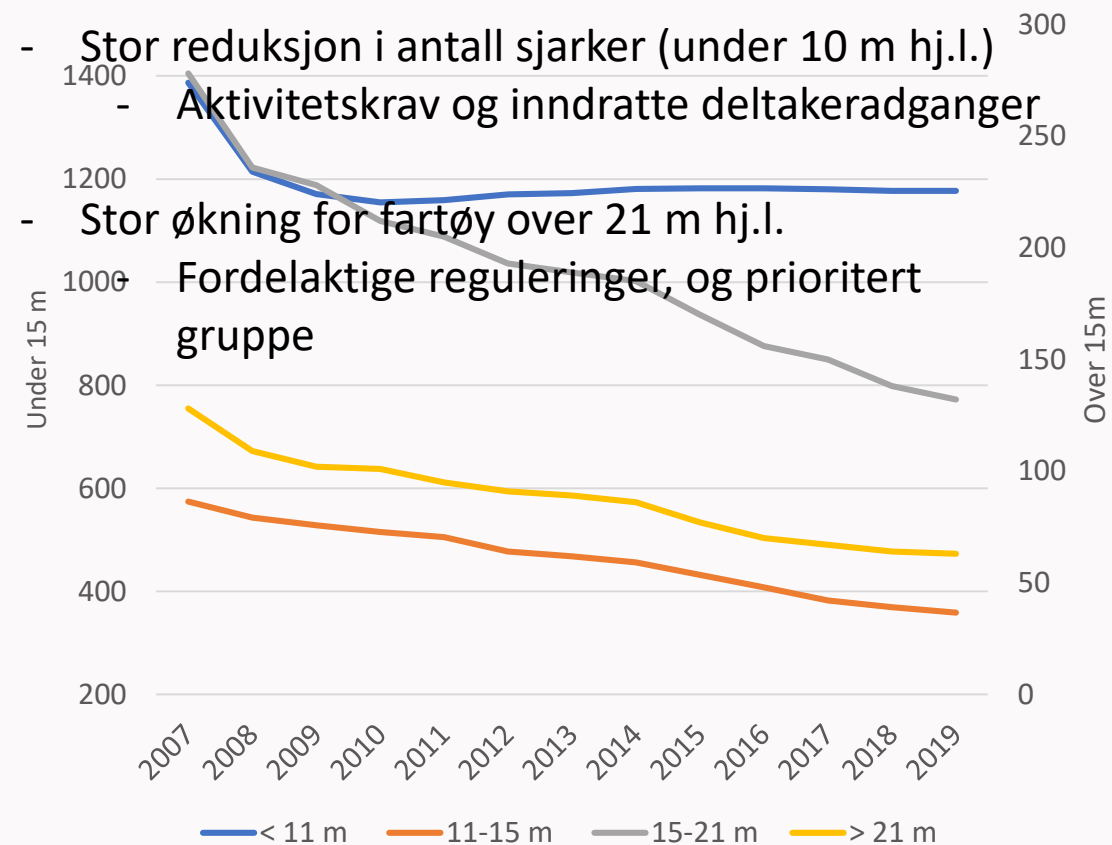
- Sist eksplisitt nevnt i Stortingsmelding nr. 20 (2002-2003) Strukturtiltak i kystfiskeflåten:
 - «...strukturordninger i kystflåten (...) skal ivareta en del kryssende hensyn (...) så som:
 - å opprettholde en differensiert flåte,
 - en rimelig stabil geografisk fordeling av fartøy med deltakeradgang, [m.m.]»
- For å beholde en differensiert flåte er det bindinger til struktur innen hjemmelslengdegruppene
 - Men det er tillatt, gjennom kvoteinstruksen å sette deltakerrettigheter:
 - med hjemmelslengde under 11 meter på fartøy inntil 15 meter største lengde
 - med hjemmelslengde under 15 meter på fartøy inntil 21 meter største lengde
- Det fins gode ressursøkonomiske argumenter for diversitet i fangstleddet (Eide, 2016)
- Hvordan ser kystflåten ut nå og hvordan har utviklinga vært?

Utvikling i Gruppe I/lukka gruppe

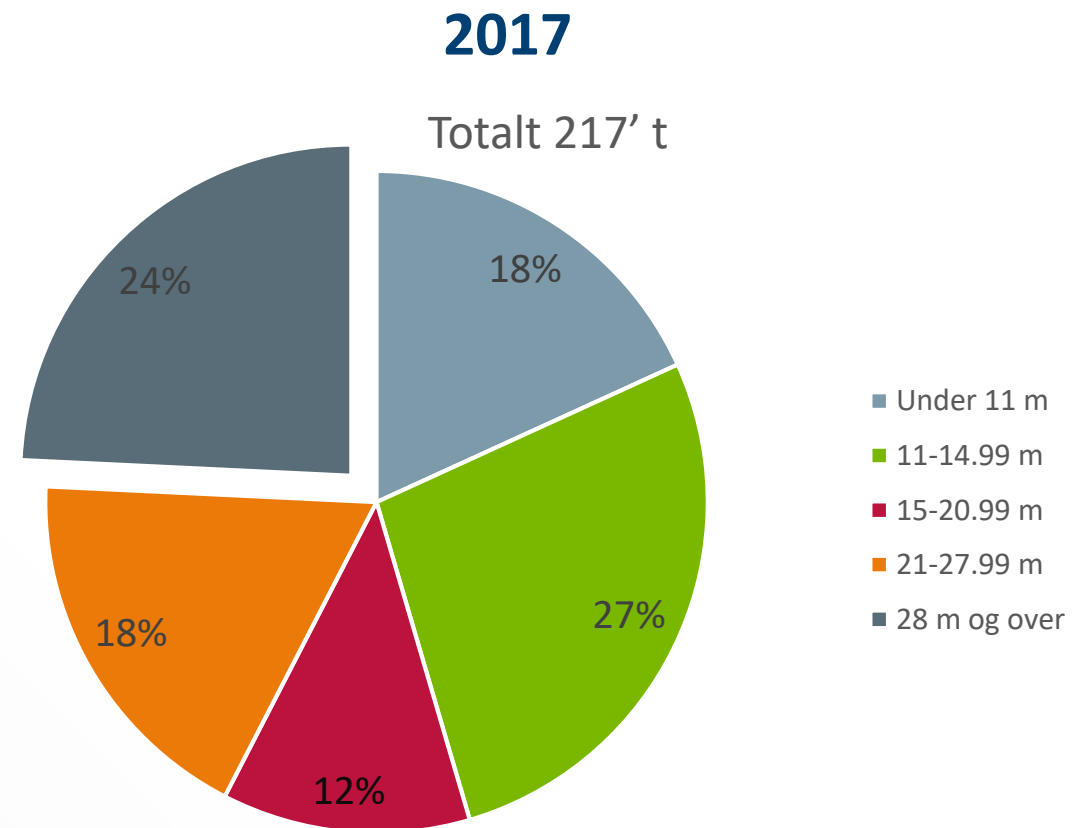
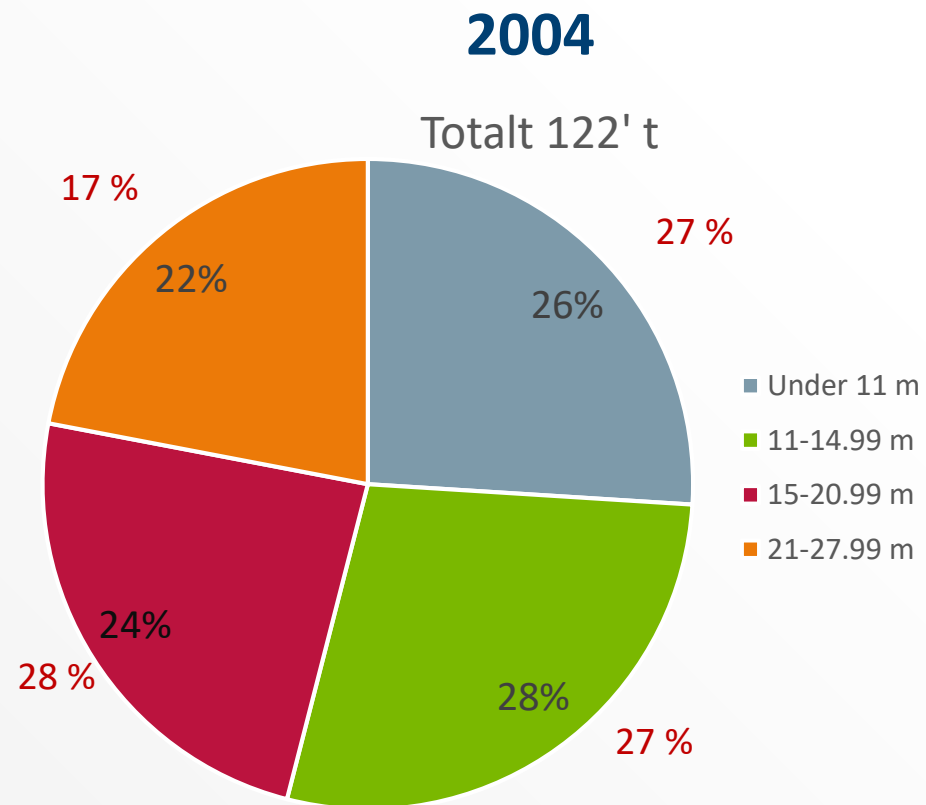
Gruppe I (1992–2007)

Lukka gruppe (2007–2018)

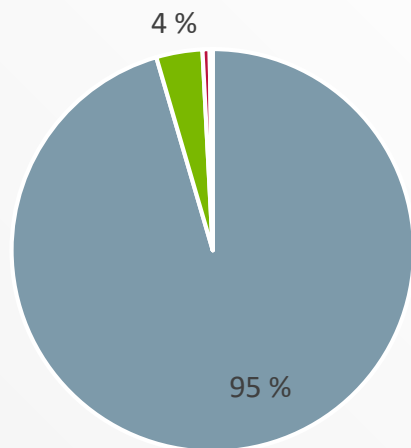
Lukka gruppes torskefangst – fordelt etter største lengde

Alle blir større...

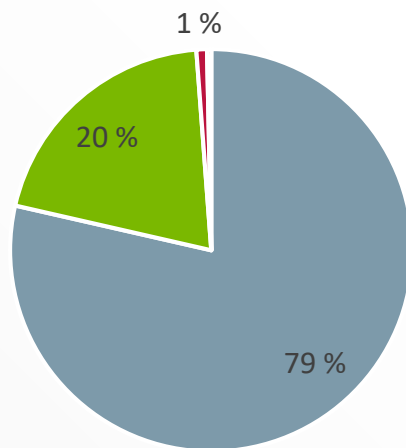
Hj.l. under 11 m

Mai 08 (1 214)

■ < 11 m ■ 11-14,9 m
■ 15-20,9 m ■ > 21 m

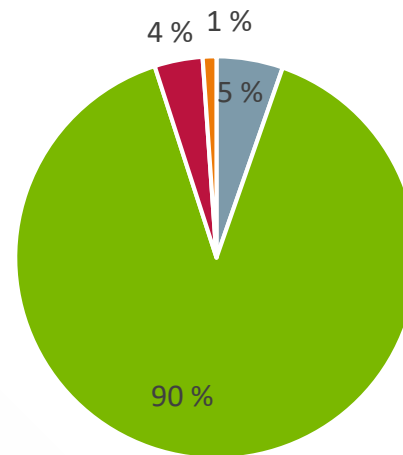
Okt 18 (1177)

■ < 11 m ■ 11-14,9 m
■ 15-20,9 m ■ > 21 m

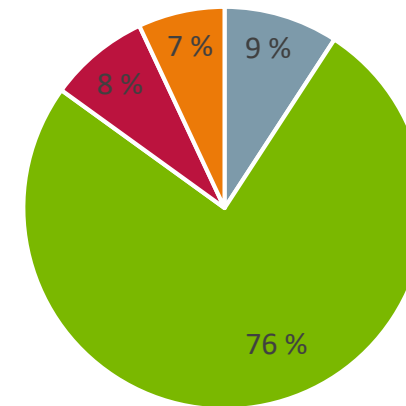
Hj.l. 11-15 m

Mai 08 (543)

■ < 11 m ■ 11-14,9 m
■ 15-20,9 m ■ > 21 m

Okt 18 (359)

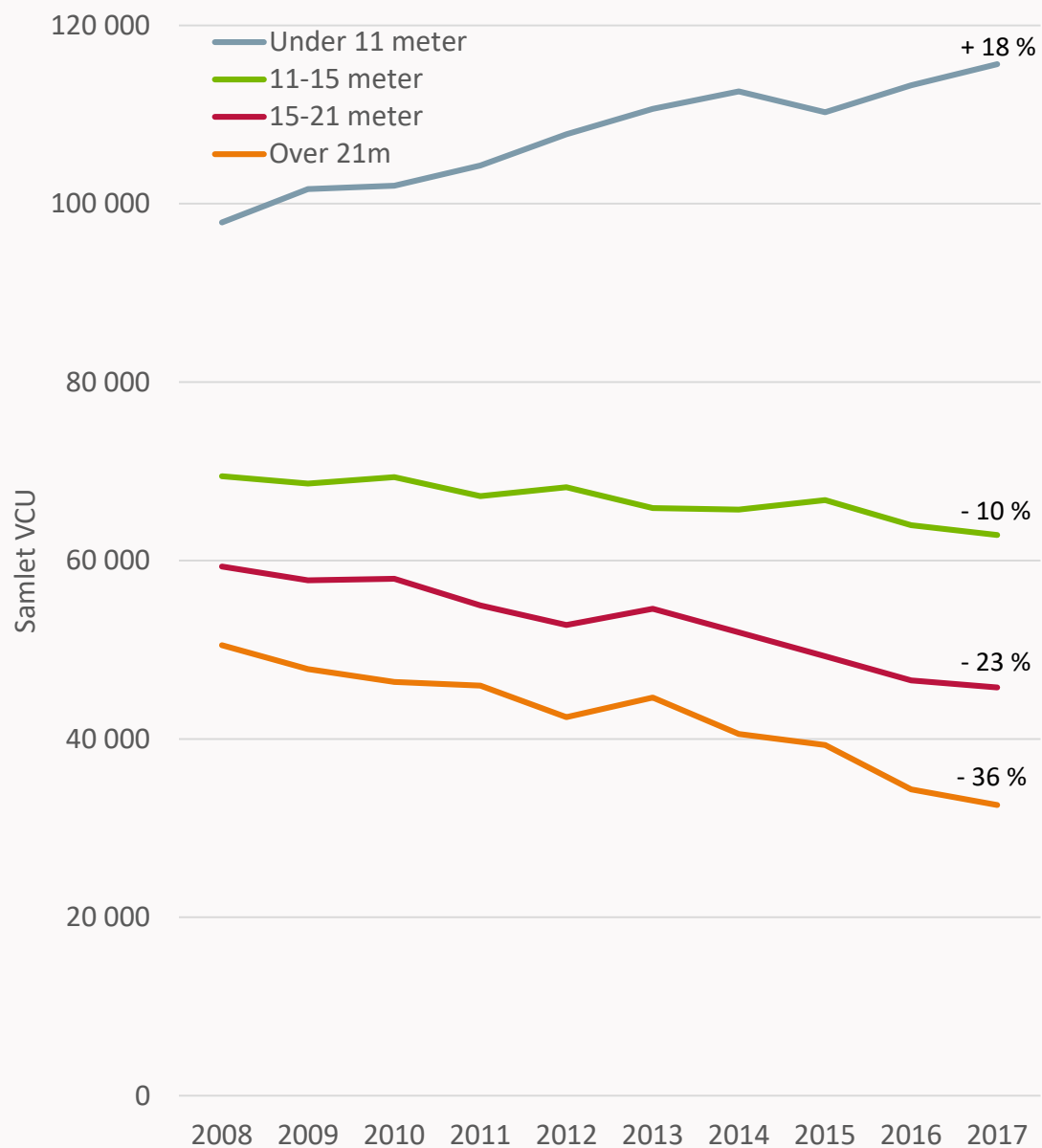

■ < 11 m ■ 11-14,9 m
■ 15-20,9 m ■ > 21 m

15 meters fartøy $\neq$ 15 meters fartøy

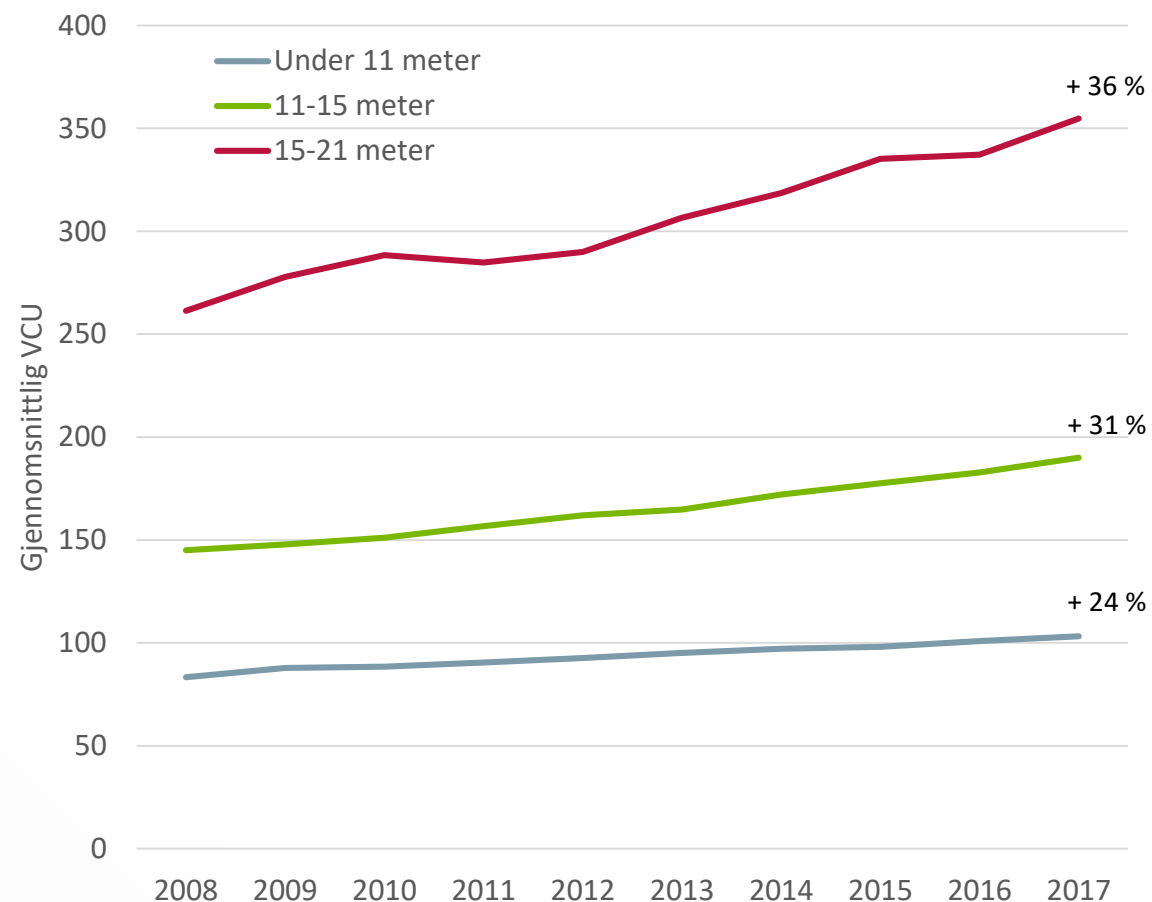

22. nov. 2018

Vessel capacity units (VCU)

Lengde x Bredde + 0,45 x motorkraft i kW)

Takk for seg!

 /Nofima

 @nofima

 /nofima

 /nofima

#nofima

John R. Isaksen
Forsker

 john.isaksen@nofima.no

 nofima.no